

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM
IM. JANA PAWŁA II W MAKOSZYCACH

Podstawa prawna

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U.z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

10. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych.

11. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach.

Ocena zapotrzebowania na WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspomagające proces doradczy. Uczeń przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który zna swoje zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny i ma plany na przyszłość.

§ 1 Założenia i cele WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- 1) wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- 2) na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- 3) na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;
- 4) działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły i zgodne z treściami programowymi doradztwa zawodowego realizowanego w poszczególnych klasach;
- 5) WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- 6) WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter;
- 7) WSDZ jest zgodny z priorytetami MEN na rok szkolny 2024/2025.

§ 2. Cele programu WSDZ

ADRESACI:

Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są:

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele,

CELE GŁÓWNE WSDZ:

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest:

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest:

- poznawanie własnych zasobów
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy
- kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem Doradztwa Zawodowego w klasach VII–VIII w Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Jana Pawła II w Mąkoszycach jest:

- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów;
- informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

CELE SZCZEGÓŁOWE (w zależności jaki jest cel ogólny):

1. Uczeń:

- Poznaje siebie.
- Nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony.
- Planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele.
- Posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy.
- Rozwija świadomość zawodową
- Kształtuje umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji

- Poznaje dalsze ścieżki kształcenia
- Zna przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły

2. Nauczyciele:

- Potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów.
- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi
- Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji
- Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.
- Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole

3. Rodzice:

- Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego.
- Wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej
- Posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka.
- Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”
- Wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych
- Angażują się w pracę doradczą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy

§ 3 Funkcjonowanie WSDZ w Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Jana Pawła II w Mąkoszycach

1. Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, bibliotekarz, pielęgniarka szkolna, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej. Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie z harmonogramem działań WSDZ.

2. Formy i metody pracy doradczej.

3. Formy adresowane do uczniów;

a) Indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),

- b) Warsztaty grupowe - pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych, ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej,
- c) Zajęcia grupowe - nakierowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych: komunikacji, współpracy, przezwyciężania stresu,
- d) Koła zainteresowań,
- e) Zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań, filmy zawodoznawcze,
- f) Realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów
- g) Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- h) Wyjścia i wycieczki szkolne do zakładów pracy,
- i) Tablica z informacjami na temat rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych
- j) Udział w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych,
- k) Udział w konkursach z zakresu doradztwa zawodowego,
- l) Działanie Szkolnego Samorządu Szkolnego.

4. Formy adresowane do rodziców uczniów;

- a) Indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły,
- b) Kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na konsultacje z doradcą zawodowym,
- c) Zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły np. poprzez przedstawianie wykonywanych przez siebie zawodów
- d) Udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych: licea, technika
- e) Udostępnianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych (o zawodach przyszłości).

5. Metody w poradnictwie grupowym.

- a) aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja,
- b) metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról,
- c) metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- d) metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne,
- e) treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki,
- f) techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy.

§ 4 Realizacja i zakres działań z obszaru Doradztwa Zawodowego.

1. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

2. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

3. Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy i grupowej z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone działania. Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.

a. Doradca zawodowy prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin w ciągu roku szkolnego w klasach 7 i 8

b. Doradca zawodowy bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym, dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ, przeprowadza ankietę ewaluacyjną i sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ;

c. Pedagog diagnozuje potrzeby oraz możliwości uczniów, udziela indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzi zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kierują uczniów do specjalistycznych placówek.

d. Wychowawcy na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.

e. Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową z doradztwa zawodowego.

f. Nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

§ 5 Osoby odpowiedzialne

1. Dyrektor szkoły – dopuszcza program do użytku po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej;
2. Doradca zawodowy – czuwa nad sprawnym przebiegiem realizacji programu nauczania; (zał. nr 1, 2)
3. Pedagog – wspierają wychowawców w realizacji programu nauczania, udzielają wsparcia indywidualnego w sytuacjach tego wymagających, prowadzą zajęcia grupowe z uczniami;
4. Pedagog specjalny – wspiera, zwłaszcza uczniów z opiniami i orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego.
5. Wychowawcy – wspierają uczniów w poszerzaniu wiedzy na temat oferty edukacyjnej oraz rozwijają zainteresowania i talenty uczniów pomocne przy wyborze kierunku drogi zawodowej;
6. Nauczyciel bibliotekarz – gromadzi aktualne publikacje związane z ofertą edukacyjną;
7. Pozostali nauczyciele – dbają o poszerzanie wiedzy dotyczącej zawodów oraz predyspozycji uczniów zgodnie z uczonym przedmiotem i treściami programowymi.
8. Higienistka szkolna lub Pielęgniarka – przeprowadza pogadanki na temat przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania określonych zawodów.

§ 6 Metody i formy realizacji

- Praca grupowa
- Konsultacje indywidualne
- Wykłady
- Dyskusje
- Burza mózgów
- Warsztaty
- Pogadanki
- Prelekcje
- Prezentacje multimedialne
- Filmy
- Testy
- Ankiety
- Kwestionariusze
- Gry
- Konkursy

- Lekcje wychowawcze, biblioteczne
- Gazetka – tablica
- Wycieczki zawodoznawcze i tematyczne
- Kółka zainteresowań

§ 7 Współpraca ze środowiskiem i instytucjami (przykłady)

- ORE
- OHP
- Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna
- Szkoły ponadpodstawowe
- Szkoły – dni otwarte
- Przedsiębiorcy

§ 8 Zasoby

- programy komputerowe
- rzutnik
- tablica interaktywna
- materiały drukowane
- informacje o zawodach
- informatory
- publikacje
- narzędzia diagnostyczne
- komputery –adresy internetowe
- (praca, uczelnie, szkoły branżowe, licea , technika)
- wychowawcy i nauczyciele przedmiotowi
- karty pracy – zadania projektowe

§ 9 Treści programowe

TREŚCI PROGRAMOWE REALIZOWANE W ZESPOLESZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM IM. JANA PAWŁA II W MAKOSZYCACH

A. TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS:

I – III

I. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- I. I Opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

- 1.2 Prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 Podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 Podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 Odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 Opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 Omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 Opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 Uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 Wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 Wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 Opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS:

IV – VI

I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 Określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

- 1.2 Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 Prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 Opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 Wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 Wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 Opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS : VII **- VIII**

I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 Rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 Dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 Rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 Rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 Określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 Wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 Wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 Uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 Analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 Wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 Dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 Analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 Analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 Charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej

i nieformalnej;

3.4 Określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 Dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 Określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 Identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 Planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

§ 10 Efekty wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole:

A. PRZEWIDYWANE REZULTATY W ODNIESIENIU DO RADY PEDAGOGICZNEJ :

1. Wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas, oraz planów pracy szkoły i Statutu Szkoły
2. Współpraca ze środowiskiem lokalnym na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.
3. Zastosowanie metod, technik i form prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego podczas zajęć z uczniami.
4. Realizacja treści zawodoznawczych podczas lekcji, zebrań oraz spotkań indywidualnych z rodzicami.

B. PRZEWIDYWANE REZULTATY W ODNIESIENIU DO UCZNIÓW :

- 1) Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru zawodu.
- 2) Umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności wyboru zawodu i dalszej drogi edukacyjnej.
- 3) Znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji.
- 4) Umiejętność samodzielnego zaplanowania ścieżki edykacyjno - zawodowej.

C. PRZEWIDYWANE REZULTATY W ODNIESIENIU DO RODZICÓW :

1. Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej przez dziecko.
2. Zrozumienie potrzeby uwzględnienia zainteresowań, uzdolnień, cech charakteru, temperamentu,

stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych, rynku pracy jako czynników decydujących przy planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej dziecka. Umiejętność wskazania tych cech u własnego dziecka.

3. Znajomość źródeł informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka.
4. Znajomość trendów w zatrudnieniu na lokalnym rynku pracy oraz oferty szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie miasta.
5. Umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych.

§ 11 Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów – lekcji tematycznych były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej oraz wywiadów doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego.

Załączniki:

1. Program Doradztwa Zawodowego w klasach 7 i 8
2. Plan pracy doradcy zawodowego
3. Ankiety ewaluacyjne

Opracowała:
mgr Małgorzata Birecka
Szkolny Doradca Zawodowy

ZAŁĄCZNIK NR 1.

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM IM. JANA PAWŁA II W MAKOSZYCACH

1. PODSTAWA PRAWNA

1. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego*
2. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59),*
3. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 60),*
4. *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół z dnia 31 marca 2017r., (Dz.U. 2017, poz. 03);*
5. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach*
6. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017, poz. 356).*
7. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2018, poz. 1601).*
8. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018, poz. 1675)*
9. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*
10. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*
11. *Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć*

prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych

12. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach

2. TREŚCI NAUCZANIA PROGRAMU :

Niniejszy program jest przeznaczony do nauczania Doradztwa Zawodowego w klasach VII i VIII W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM IM. Jana Pawła II W MĄKOSZYCACH.

Zawarte w programie treści są zgodne z wytycznymi zawartymi w ustawie Prawo oświatowe oraz ustawie Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie Doradztwa Zawodowego. Treści te zostały podzielone na zagadnienia, których realizacja odbywa się w dwuletnim cyklu nauczania, przy założeniu, że w klasie VII i VIII uczniowie mają 10 godzin zajęć Doradztwa Zawodowego w ciągu całego roku szkolnego.

2.1 . RAMOWY PODZIAŁ TREŚCI NAUCZANIA W KLASACH : VII I VIII

Klasa VII

1. Poznanie własnych zasobów
2. Świat zawodów i rynek pracy.

Klasa VIII

1. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
2. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych.

2.2 ŚRODKI I POMOCE DYDAKTYCZNE NIEZBĘDNE W REALIZACJI

TREŚCI PROGRAMU.

- plansze,
- plany,
- schematy,
- wykresy,
- ilustracje,
- materiały biurowe
- tablica, flipchart
- ankiety, kwestionariusze, karty pracy

- filmy, nagrania
- sprzęt multimedialny
- dostęp do Internetu
- gry - w tym interaktywne
- informatory, katalogi, broszury, ulotki
- teksty źródłowe
- bazy i analizy, statystyki
- akty prawne
- sprzęt techniczny umożliwiający odtwarzanie materiałów zawartych na nośnikach elektronicznych.

3. CELE.

3.1 CELE OGÓLNE :

Celem doradztwa edukacyjno – zawodowego w klasie VII i VIII szkoły podstawowej jest wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do samodzielnego świadomego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

PROGRAM ZAWIERA CELE OGÓLNE TAKIE JAK :

- poznanie samego siebie
- uzmysłowienie uczniom konieczności świadomego i rozważnego wyboru dalszej drogi kształcenia i zawodu
- przygotowanie ucznia do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu
- analizę informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy
- poszerzenie własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych
- kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy
- rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie
- wskazanie źródeł informacji o doradztwie zawodowym

3.2. CELE SZCZEGÓŁOWE :

· **Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

· **Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz

przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

· **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

· **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całożyciowego poradnictwa kariery.

4. TREŚCI NAUCZANIA PROGRAMU :

4.1. Klasa VII

1. Mocne i słabe strony
2. Zdolności i umiejętności
3. Zainteresowania
4. Kreatywność
5. Predyspozycje zawodowe i osobowość zawodowa
6. Droga do sukcesu – planowanie kariery.
7. Zawody w moim najbliższym otoczeniu
8. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej
9. Świat zawodów
10. Kompetencje na rynku pracy

4.2.Klasa VIII

1. System edukacji w Polsce
2. Cele edukacyjne i zawodowe
3. Współczesny rynek pracy
4. Ja na obecnym rynku pracy
5. Praca jako wartość
6. Zawody przyszłości
7. Dokumenty aplikacyjne
8. Autoprezentacja
9. Co warto wiedzieć o szkołach zawodowych
10. Alternatywne drogi dojścia do zawodu

5. METODY I FORMY PRACY DORADCZEJ :

- analiza przypadku,
- ankieta,
- autoprezentacja,
- check-lista,
- ćwiczenia grupowe,
- debata „za i przeciw”,
- dyskusja problemowa,
- kolaż,
- lekcja odwrócona,
- ocena pracy grupowej,
- plakat,
- rozwiązywanie problemów,
- skojarzenia,
- wirujące plakaty
- praca grupach, parach, indywidualna
- pogadanka
- wykład
- warsztaty
- ćwiczenia
- testy, kwestionariusze
- burza mózgów
- rozwiązywanie problemów
- symulacje
- drama
- projekt
- portfolio
- metody multimedialne
- gry diagnostyczno-symulacyjne
- praca z materiałami źródłowymi
- udział w dniach otwartych szkół
- wizyty w zakładach pracy
- spotkania przedstawicielami zawodów, instytucji, szkół
- przedsięwzięcia typu: targi edukacyjne, targi pracy, dni kariery, dni przedsiębiorczości

6. WSPÓLPRACA :

6.1. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna.

- pomoc w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej, udzielana w formie: warsztatów, porad i konsultacji, wykładów i prelekcji, działalności informacyjno-szkoleniowej,
- indywidualne spotkania z uczniami, indywidualne testy predyspozycji zawodowych.

6.2. Powiatowy Urząd Pracy

- opracowanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywania ocen dotyczących rynku pracy,
- wizyta w PUP, spotkanie z doradcą zawodowym, analiza rynku pracy, zestawienie zawodów osób bezrobotnych, aktualne oferty pracy.

6.3. Ochotnicze Hufce Pracy

- przedstawienie systemu kształcenia i oferty,
- możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych.

6.4. Szkoły ponadpodstawowe (licea ogólnokształcące, technika, szkoły branżowe I i II stopnia)

- przedstawienie oferty (spotkania z przedstawicielami szkół)
- wizyty w szkołach
- udział w dniach otwartych

6.5. Młodzieżowe Centrum Kariery

- przekazanie informacji na temat możliwości kształcenia oraz poszukiwanych zawodów na lokalnym i europejskim rynku pracy,
- poradnictwa zawodowego w ramach zajęć indywidualnych i grupowych
- badania testami psychologicznymi.

7. Efekty realizacji programu.

7.1. W zakresie wiedzy uczeń:

- zna pojęcia związane z tematyką rynku pracy, kwalifikacji zawodowych,
- zna swoje możliwości psychofizyczne i predyspozycje zawodowe,
- rozumie zależności pomiędzy zainteresowaniami a wyborem zawodu,
- zna umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych,

- zna możliwości zatrudnienia na rynku pracy uwzględniając zapotrzebowanie na określone zawody,
- wie gdzie szukać informacji o rynku pracy,
- zna specyfikę różnych zawodów i rynku pracy.

7.2. W zakresie umiejętności uczeń:

- umie określać i rozwijać swoje zainteresowania,
- samodzielnie formułuje własne cele oraz drogi ich realizacji,
- wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu doradztwa edukacyjno- zawodowego aby trafnie określić swoje predyspozycje, zdolności, umiejętności,
- samodzielnie lub z pomocą doradcy planuje dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno - zawodowego,
- rozpoznaje swoje mocne i słabe strony,
- radzić sobie w różnych sytuacjach życiowych, w tym związanych z dokonywaniem wyborów,
- twórczo znajduje różnorodne rozwiązania problemów.

7.3. W zakresie kompetencji społecznych uczeń:

- skutecznie współpracuje z kolegami w zespole,
- przyjmuje twórczą i refleksyjną postawę wobec przekonań, sposobu postępowania innych ludzi,
- efektywnie komunikuje się,
- aktywnie pełni role społeczne,
- rozwiązuje konflikty powstające podczas pracy zespołowej.

8. Ewaluacja

Właściwa i skuteczna realizacja celów zawartych w niniejszym programie zależy od stałej kontroli sposobu nauczania i zastosowanych w procesie kształcenia metod.

W tym celu nauczyciel powinien zbierać informacje, które pozwolą stwierdzić, czy właściwie wywiązuje się z powierzonych mu zadań, czy też jego praca wymaga modyfikacji.

ZAŁĄCZNIK NR 2.

PLAN PRACY SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO W ZESPOLE SZKOLNO- PRZEDSZKOLNYM IM. JANA PAWŁA II W MAKOSZYCACH NA ROK SZKOLNY 2024/2025

Działania	Termin realizacji
Opracowanie Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2024/2025	Wrzesień
Opracowanie Programu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2024/2025	Wrzesień
Gromadzenie materiałów dotyczących informacji zawodowej (prasa, informatory, ulotki, filmy).	Cały rok
Organizacja spotkania rodziców z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych	II półrocze
Organizacja spotkania uczniów z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych	II półrocze
Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Brzegu – w razie potrzeby zorganizowanie indywidualnych spotkań w celu diagnozy zainteresowań i predyspozycji uczniów klasy VIII	Cały rok
Wspieranie wychowawców, nauczycieli w udzielaniu pomocy doradczej	Cały rok
Ewaluacja WSDZ	Czerwiec

ZAŁĄCZNIK NR 3.

ANKIETA NR 1

Drogi Uczniu!

Masz przed sobą anonimową ankietę, w której możesz się wypowiedzieć na temat zajęć Doradztwa Zawodowego. Twoje wypowiedzi pomogą mi w planowaniu dalszej pracy, a Tobie pozwolą poznać twoje mocne i słabe strony związane z uczestnictwem w lekcjach.

Przeczytaj uważnie poniższe stwierdzenia i zaznacz „TAK” albo „NIE”.

1. Lubię zajęcia doradztwa zawodowego.	TAK NIE
2. Zajęcia doradztwa zawodowego są dla mnie ciekawe.	TAK NIE
3. Wszystkie zadania wykonuję zgodnie z poleceniami doradcy zawodowego	TAK NIE
4. Zajęcia doradztwa zawodowego są dla mnie nudne.	TAK NIE
9. Poznając zagadnienia związanych z doradztwem zawodowy, mam świadomość, że są to bardzo potrzebne informacje.	TAK NIE
10. Tempo prowadzenia zajęć jest dla mnie odpowiednie.	TAK NIE
11. Zajęcia są prowadzone w sposób ciekawy i atrakcyjny	TAK NIE
12. Odczuwam satysfakcję, gdy aktywnie uczestniczę w lekcji.	TAK NIE

Dziękuję za udział w ankiecie!

ANKIETA NR 2.

KLASA ..... DATA .....

Drogi Uczniu!

Proszę cię o uwagi dotyczące tematyki i sposobu prowadzenia przeze mnie zajęć.

Przy każdym punkcie zakresł wybraną odpowiedź lub wpisz własną.

1. Zajęcia były:

* nudne   * średnio interesujące   * interesujące   * bardzo interesujące

2. Na tych zajęciach najbardziej podobało mi się .....

.....

.....

3. W nauczycielu prowadzącym zajęcia:

najbardziej podoba mi się .....

.....

.....

najbardziej nie podoba mi się .....

.....

.....

4. Na moją chęć aktywnego uczestniczenia w zajęciach wpływa dodatnio:

luźna / poważna atmosfera

traktowanie mnie poważnie / niepoważnie

zachęcanie mnie do słuchania / do działania

inne czynniki

(jakie?).....

.....

.....

5. Ta zajęcia dały mi dużo nowej wiedzy/umiejętności (jakiej?, jakich?) .....

.....

.....

6. Te zajęcia pozwoliły mi pozwoliły mi przyswoić sobie następujące umiejętności:

.....
.....
.....

Dziękuję za udział w ankiecie !

Opracowała :
mgr Małgorzata Birecka
Szkolny Doradca Zawodowy